

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 februarie 2022, în cauza penală în privința lui

Cebotari Gheorghe xxx, născut la xxx,
originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.02.2021 – 21.12.2021;

Instanța de apel: 17.01.2022 – 15.02.2022;

Instanța de recurs: 18.04.2022 – 21.09.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 21.12.2021, Cebotari Gheorghe a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.192¹ alin.(1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus de a încasa de la Cebotari Gheorghe în beneficiul lui Fedorovici Liviu prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 47 772 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt, că Cebotari Gheorghe, conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale acționând în mod intenționat la 30.09.2013 în timpul nopții cu scopul răpirii mijlocului de transport, sustrăgând cheile de la mijlocul de transport de model „Dacia Sandero”, cu n/î BL DQ 481, din buzunarul pantalonilor părții vătămate Fedorovici Liviu, care dormea în apartamentul nr.4 de pe str. xxx, s-a apropiat de automobilul de model „Dacia Sandero”, cu n/î xxx, care era parcat în nemijlocita apropiere a blocului locativ nr.21 de pe str. xxx din mun. Bălți, a deschis ușa a/m cu cheile de la automobilul dat pe care anterior le-a sustras de la cet. Fedorovici Liviu a pornit a/m, iar ulterior l-a răpit fără scop de însușire, iar în continuare din propria vină și

neatenție a comis un accident rutier, prin acțiunile sale cauzându-i cet. Fedorovici Liviu o pagubă materială în suma de 50 000 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanță a reținut că, în drept, fapta inculpatului Cebotari Gheorghe întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.192¹ alin.(1) Cod penal, după indicii calificativi: răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire.

3. Avocata Aliona Rusnac în numele inculpatului a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a sentinței, în latura stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, aplicând inculpatului Cebotari Gheorghe o pedeapsă neprivativă de libertate.

În motivarea apelului declarat, a invocat faptul că prima instanță la determinarea aplicării unei pedepse juste, corecte, atât sub aspectul restabilirii de drept încălcate, cât și prin punctul de vedere al nevoii de reeducare a făptuitorului, nu s-a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75-88 ale Codului penal al RM.

Astfel, apărarea a considerat că este prezentă căința sinceră a inculpatului, care a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, iar la caz prevederile art.90 Cod penal trebuie să fie aplicate, deoarece numai o așa pedeapsă își va atinge scopul pedepsei penale - restabilirea echității sociale, corectarea și corijarea inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 februarie 2022, apelul declarat de avocat a fost admis din alte motive, cu casarea parțială a sentinței în latura pedepsei penale, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Cebotari Gheorghe recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.192¹ alin.(1) Cod penal, prin care i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, a fost liberat de executarea pedepsei date în temeiul art.2 al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute fără modificări.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a apreciat obiectiv aspectele de fapt și de drept ale cauzei prin prisma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală, apoi de prima instanță, astfel a ajuns la concluzia privind legalitatea sentinței adoptate în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Cebotari Gheorghe în baza art.192¹ alin.(1) Cod penal, după indicii calificativi: răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire.

Prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și în baza art.101 Cod de procedură penală a dat probelor administrate pe caz o apreciere legală din punct de vedere a pertinentei, concludenții, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de apel a menționat că, prima instanță a constatat ca fiind dovedită fapta penală comisă de către inculpat, ținând cont de prevederile legale a art.art.61 și 75 Cod penal, i-a stabilit inculpatului Cebotari Gheorghe pedeapsa în limitele sancțiunii art.192¹ alin.(1) Cod penal.

În circumstanțele menționate, luând în considerație cererea avocatului Aliona Rusnac în interesele inculpatului Cebotari Gheorghe, care a pledat pentru admiterea apelului și aplicarea Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, instanța de apel a considerat că cererea dată urmează a fi admisă din considerentele următoare.

Concluzionând asupra vinovăției inculpatului Cebotari Gheorghe în săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art.192¹ alin.(1) Cod penal, aplicând prevederile art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat că, la caz, sunt aplicabile prevederile Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Conform art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală, (4) Sentința de condamnare se adoptă: 2) cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 din Codul penal.....

Conform art.1 a Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova - prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7, 8.

Conform art.1 pct.5) a Legii date, persoana bănuită, învinuită poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de procuror.

Reieșind din faptul că infracțiunea de care este condamnat inculpatul Cebotari Gheorghe cade sub incidența actului de amnistie, instanța de apel a admis cererea avocatei Aliona Rusnac ce apără interesele inculpatului și a liberat de executarea pedepsei penale inculpatul Cebotari Gheorghe recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.192¹ alin.(1) Cod penal, prin care i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, în temeiul art.2 a Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

5. Procurorul, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel și solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului declarat, acuzarea invocă că decizia instanței de apel o consideră neîntemeiată, contrară prevederilor art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală. În acest sens reține că, conform art.2, pct.3 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr.243 din 24.12.2021, încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate, or în lipsa inculpatului și în lipsa acordului lui Cebotari Gheorghe, ultimul, nu poate fi liberat de la executarea pedepsei.

În final, consideră că decizia instanței de apel nu poate fi menținută și urmează a fi casată pe motivele și temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, analizate mai sus, în scopul reparării erorilor de drept, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat, se retine că, recurentul invocă temeiurile de casare prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Colegiul penal reține că, în esență, criticele acuzării se axează pe ideea că instanța de apel neîntemeiat a aplicat amnistia în privința inculpatului Cebotari Gheorghe, cu liberarea de pedeapsă.

Însă, verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul conchide că acestea sunt neîntemeiate.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, relevă în mod concludent că instanța de apel, corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale inculpatului Cebotari Gheorghe, în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, fiind apreciate în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor.

Astfel, Colegiul penal ține să menționeze că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct.4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat corect circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția inculpatului, probele administrate pe caz demonstrând concludent prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii și încadrând just acțiunile inculpatului Cebotari Gheorghe în baza dispozițiilor art.192¹ alin.(1) Cod penal.

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct.5. din prezenta decizie, sunt întemeiate și pe critica modului în care instanța de apel a aplicat legea privind amnistia.

Cu referire la critica adusa privind aplicarea amnistiei, Colegiul penal reține că instanța de apel concluzionând asupra vinovăției inculpatului Cebotari Gheorghe în săvârșirea infracțiunii imputate, aplicând prevederile art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală, corect a considerat că la caz sunt aplicabile prevederile Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia, cu liberarea de pedeapsă a inculpatului. Or, ținând cont de faptul că solicitarea de aplicare a actului de amnistie a intervenit la faza de judecare a apelului, instanța de apel a pronunțat o hotărâre în conformitate cu prevederile art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală, potrivit cărora se adoptă o sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 Cod penal.

Respectiv, recurentul nu a formulat careva argumente indubitabile care să ateste că nu este acceptabilă aplicarea amnistiei la caz.

Pe de altă parte, Colegiul penal respinge alegațiile invocate de către recurent precum că, instanța de apel a omis să se pronunțe detaliat și amănunțit asupra tuturor argumentelor invocate în apel. Or, ultimul avea obligația să concretizeze care anume argumente nu au fost apreciate de către instanța de apel.

Astfel, instanța de recurs evidențiază că, argumentele acuzării sunt lipsite de suport probatoriu, nefiind în stare să răstoarne decizia instanței de apel. Or, poziția instanței de recurs de a suplini din oficiu recursul recurentului prin constatări subiective constituie o derogare de la principiul contradictorialității în condițiile egalității armelor.

Așadar, cu referire la temeiul de recurs invocat de recurent - art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, Colegiul penal reține că, nu a stabilit nici o argumentare corespunzătoare în susținerea acestui temei, criticarea deciziei instanței de apel în sensul temeiului invocat purtând un caracter formal și respectiv, fiind neîntemeiată.

Mai mult, analizând textul deciziei atacate în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanțele de fond s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din hotărâri, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și-o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Reieșind din concepția Curții Europene, art.6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (cauza Van de Hurk v. Olanda, nr. 16034/90 din 19 aprilie 1994, Immeubles Groupe Kosser v. Franța, nr.38748/97 din 9 martie 1999).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 februarie 2022, în cauza penală în privința lui *Cebotari Gheorghe xxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 24 noiembrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie